

Els adversaris de Basili

Dv, 28/10/2011 per Teresa Forcades...

[Un Manament Nou](#)

La vocació a 'ser com Déu segons la possibilitat de la humana natura' és la justificació última del quefer teològic. Basili prepara així el terreny per entrar a fons a defensar l'ús de la preposició amb en la doxologia trinitària: «*Glòria al Pare, amb el Fill, conjuntament amb l'Esperit Sant*». L'argument de Basili és que les preposicions diferenciades que s'apliquen a les tres persones trinitàries en la doxologia més amplament emprada en el seu temps: «*Glòria al Pare, pel Fill, en l'Esperit Sant*», no obeeixen a una distinció de natura com pretenen - cadascú a la seva manera - els seus adversaris. Els principals adversaris de Basili són: 1. els anomeus o anomoians (són els ultra-arians que, després de Nicea, segueixen afirmant la distinció radical de substància entre el Pare i el Fill: van contra la *homoousia* i també contra la *homoiousia*); 2. els semi-arians o arians homoians (van contra la identitat de natura entre el Pare i el Fill - contra la consubstancialitat de Nicea -, però estan a favor de la semblança: contra la *homoousia*, a favor de la *homoiousia*); i 3. els pneumatòmacs (aquests accepten la consubstancialitat nicena entre Pare i Fill, però la rebutgen pel que fa a l'Esperit). Tots aquests adversaris consideraven inacceptable l'ús de la preposició amb en la fórmula doxològica, i pretenien identificar de forma fixa i permanent cada una de les tres persones divines amb una preposició. Segons ells, la preposició «de» correspon al Pare (quan diem Glòria al Pare volem dir que la glòria li pertany pròpiament només a ell, que la Glòria prové «del» Pare), la preposició «per» correspon al Fill i la preposició «en» correspon a l'Esperit Sant: ***Car per l'expressió 'del qual' volen significar l'artesa, i 'pel qual', el ministre o instrument, i per 'en el qual' declaren el temps o lloc. Així l'artesa de l'univers no és més venerable que un simple instrument, i l'aportació de l'Esperit Sant respecte als éssers es redueix a simple condició de lloc i temps (2.4).***

[\(Extret de Ser persona, avui: estudi del concepte de 'persona' en la teologia trinitària clàssica i de la seva relació amb la noció moderna de llibertat. Teresa Forcades i Vila. Publicacions de l'Abadia de Montserrat\).](#)